

Mikołaj Brenk

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

ORCID: 0000-0001-6576-7163

BHW 50/2025

ISSN 1233-2224

DOI: 10.14746/bhw.2025.50.21

Konrad Nowak-Kluczyński

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

ORCID: 0000-0002-7814-1650

**Współpraca Zespołu Konsultacyjno-Szkoleniowego
ds. Edukacji Polonijnej we Włoszech WSE UAM
z Radą Oświaty Polonijnej we Włoszech
(Międzynarodowa Konferencja Jubileuszowa
z okazji dziesięciolecia Rady Oświaty Polonijnej we Włoszech.
Rzym, 25–27 października 2024 roku)**

Adiunkci z Zakładu Historii Kultury i Edukacji WSE UAM – dr Mikołaj Brenk oraz dr Konrad Nowak-Kluczyński są współzałożycielami oraz członkami istniejącego od 2020 r. Zespołu Konsultacyjno-Szkoleniowego ds. Edukacji Polonijnej we Włoszech i aktywnie współpracują na arenie międzynarodowej w ramach Porozumienia ramowego o współpracy między Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, reprezentowanym przez prorektora prof. zw. dra hab. Zbyszko Melosika, a Radą Oświaty Polonijnej we Włoszech, reprezentowaną przez prezes Rady Oświaty Polonijnej Joannę Wesołowską z dnia 1 grudnia 2020 r.

Dnia 26 października 2024 r. Rada Oświaty Polonijnej we Włoszech (ROP) obchodziła jubileusz dziesięciolecia działalności. Uroczystości związane z tym wydarzeniem odbyły się w dniach 25–27 października 2024 r., w Domu Polskim im. Jana Pawła II oraz w Ambasadzie RP w Rzymie, a uczestniczyli w nim członkini i członkowie Zespołu konsultacyjno-szkoleniowego ds. edukacji polonijnej we Włoszech, działającego na Wydziale Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – dr Magdalena Barańska z Zakładu Kształcenia Ustawicznego i Doradztwa Zawodowego, dr Mikołaj Brenk z Zakładu Historii Kultury i Edukacji oraz dr Konrad Nowak-Kluczyński z Zakładu Historii Kultury i Edukacji. W skład Zespołu wchodzi także dr Anna

Mańkowska z Pracowni Pedagogiki Porównawczej, która z racji obowiązków służbowych nie uczestniczyła w jubileuszu.

Rada Oświaty Polonijnej we Włoszech [Consiglio dell'Istruzione in Lingua Polacca in Italia] powstała 26 października 2014 r. w wyniku porozumienia pięciu organizacji – członków założycieli (Polska Ludoteka Rodzinna – Polonijne Centrum Edukacyjno-Integracyjne w Wenecji Euganejskiej, przedstawicielka: Agata Jankowska; Polska Szkoła Eksperymentalna przy Stowarzyszeniu Związek Polaków w Kalabrii, przedstawicielka: Katarzyna Gralińska; Polskie Przedszkole przy Stowarzyszeniu Nauczycieli Języka i Kultury Polskiej w Rzymie, przedstawicielka: Danuta Stryjak; Sobotnia Szkoła Kultury i Języka Polskiego w Lago Patria przy Stowarzyszeniu Instytut dla Polonii w Neapolu, przedstawicielka Anna Smolińska; Szkoła Języka i Kultury Polskiej w Padwie przy Stowarzyszeniu Włosko-Polskim w Padwie / AIPP, przedstawicielka: Joanna Wesołowska.

Rada Oświaty Polonijnej we Włoszech jest organizacją *non profit*. W roku jubileuszowym zrzesza 14 szkół polonijnych¹. Powołanie Rady było odpowiedzią na potrzebę integracji na rzecz edukacji środowiska polonijnego we Włoszech. Priorytetem Rady jest wspieranie działających ośrodków edukacyjnych oraz aktywizowanie środowisk polonijnych do zakładania nowych. Oferowana pomoc opiera się między innymi na szkoleniach metodycznych dla nauczycieli i animatorów oświaty, konsultacjach udzielanych przez doświadczonych nauczycieli i ekspertów, realizacji wspólnych projektów edukacyjnych.

Jak można przeczytać w zaproszeniu na jubileuszową konferencję, szkoły zrzeszone w ROP prowadzą działalność edukacyjną i kulturalną. Priorytetem jest nauczanie języka polskiego dzieci i młodzieży. W większości są to dzieci z rodzin mieszanych, dwu- i wielojęzyczne, dla których język polski nie jest językiem ojczystym. Zajęcia odbywają się dwa lub cztery razy w miesiącu. Nauczanie ma charakter uzupełniający i obejmuje nauczanie języka polskiego oraz wiedzy o Polsce. W ramach zajęć nauczycielki przekazują uczniom i ich rodzinom polską kulturę oraz polskie tradycje. Ponadto Rada organizuje liczne konkursy i olimpiadę „Wiedzy o Polsce” dla uczennic i uczniów, konferencje metodyczne, szkolenia i warsztaty dla nauczycielek. W ostatnich latach, pod patronatem placówek dyplomatycznych w Rzymie i Mediolanie, Rada prowadziła kampanię „Mamo, Tato, podarujcie mi język polski”, mającą na celu promocję nauki języka polskiego we

¹ Sobotnia Szkoła Kultury i Języka Polskiego w Lago Patrii przy Stowarzyszeniu Instytut dla Polonii w Neapolu; Szkoła Języka i Kultury Polskiej w Padwie przy Stowarzyszeniu Włosko-Polskim w Padwie / AIPP; Przedszkole i Szkoła Polonijna w Veneto przy Stowarzyszeniu „Polska Ludoteka Rodzinna”; Polska Szkoła Eksperymentalna przy Związku Polaków w Kalabrii; Szkoła Kultury i Języka Polskiego w Katanii przy Stowarzyszeniu „Amici dell'Europa”; Polska Ludoteka „Wojtek” w Ascoli Piceno przy Stowarzyszeniu „Ludoteka Wojtek”; Polska Ludoteka „Wojtek” w San Benedetto del Tronto przy Stowarzyszeniu „Ludoteka Wojtek”; Polska Ludoteka w Genui przy Centrum Edukacji i Integracji Społecznej „Bratanki”; Szkoła Polonijna w Perugii „Czerwone Maki” przy Stowarzyszeniu Włosko-Polskim Czerwone Maki; Ludoteka – Szkoła „Polskie Kwiaty” przy Stowarzyszeniu Kulturalnym Polsko-Włoskim w Pontenure; Szkoła Polonijna w Weronie przy Stowarzyszeniu Włosko-Polskim w Weronie; Szkoła Polonijna w Udine przy Stowarzyszeniu „KLARIS”; Polska Szkoła w Turynie przy Stowarzyszeniu „Polonijka”; Szkoła Kultury i Języka Polskiego „ANTOŚ POLAK MAŁY” w Salerno przy Stowarzyszeniu AIPSAP.

Włoszech. Kampania szczególnie widoczna była w mediach społecznościowych i stanowiła mocny element promocyjny szkół polonijnych we Włoszech.

Działalność Rady Oświaty Polonijnej to przede wszystkim wspieranie inicjatyw placówek dyplomatycznych i innych organizacji, dbałość o pozytywny wizerunek Polski i Polaków za granicą, kształtowanie osobowości młodej Polonii poprzez rozwijanie i umacnianie postaw patriotycznych, podnoszenie kompetencji zawodowych członków stowarzyszenia, wspieranie integracji europejskiej oraz rozwijanie kontaktów i nawiązywanie współpracy międzyregionalnej, realizacja wspólnych projektów, wspomaganie działalności informacyjnej oraz opracowywanie i rozpowszechnianie materiałów promocyjnych, udzielanie pomocy w sytuacjach kryzysowych oraz w rozwiązywaniu problemów Polonii i Polakom mieszkającym lub czasowo przebywającym we Włoszech, udzielanie porad i wspomaganie działalności innych stowarzyszeń (jak założyć stowarzyszenie, ubezpieczenie, rejestracja itp.), współpraca z placówkami dyplomatycznymi, instytucjami i organizacjami w Polsce oraz innymi organizacjami polonijnymi na świecie.

Otwarcia jubileuszowej konferencji w dniu 25 października dokonała prezes ROP – Joanna Wesołowska, która prócz przywitania zaproszonych gości zaprezentowała w formie multimedialnej różnorodną działalność wszystkich szkół członkowskich, przytaczając motto przewodnie „Wspólny cel, różne drogi”. Pani prezes poruszyła kwestię zakładania i prowadzenia szkół polonijnych we Włoszech oraz w formie kalendarium przedstawiła dokonania Rady na przestrzeni dziesięciu lat jej działalności. Szczególną uwagę poświęciła następującym wydarzeniom: Konkurs „Wisła – królowa polskich rzek” (2017), Konkurs plastyczny „Ludzi można spostrzec, zamykając oczy”, „Jan Paweł II na obrazkach dzieci” (2016), „Wędrująca księga” – projekt dla szkół z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości Polski, Olimpiady Kulturowo-Językowe. Wiedza o Polsce (edycja I – Zamek Królewski w Warszawie; edycja II – Józef Rufin Wybicki, *Hymn Polski*; edycja III – polscy sportowcy; edycja IV – z okazji 80. Rocznicy bitwy o Monte Cassino), Koło ratunkowe dla nauczycielek polonijnych we Włoszech (cykliczne spotkania dla animatorów, nauczycieli i pedagogów związanych ze szkołą polonijną), akcja „Polonijne Gwiazdki – życzenia z Włoch”, której efektem finalnym był krótki film prezentujący dzieci przedszkolne i uczniów szkół w świątecznej odsłonie. Joanna Wesołowska zwróciła także uwagę na współpracę Rady z Zespołem WSE UAM. Przywołała również odbywającą się w dniach 17–19 listopada 2023 r. w Rzymie konferencję metodyczną „Jak skutecznie pracować w szkole polonijnej?”, która została zorganizowana przy współpracy z ORPEG, Ambasady RP w Rzymie oraz Konsulatu Generalnego RP w Mediolanie, a także projekt w ramach programu UE, Erasmus + „Kompendium nauczyciela – psychologiczne i pedagogiczne aspekty pracy”.

Kolejnym punktem był panel dyskusyjny „Nowe wyzwania dla współczesnej Polonii”, moderowany przez Agatę Jankowską z Polskiej Ludoteki Rodzinnej – Polonijnego Centrum Edukacyjno-Integracyjnego w Wenecji Euganejskiej. W panelu wzięli udział: senator RP Bogdan Borusewicz, posłanka na Sejm RP Kinga Gajewska, Joanna Fabisiak, prezeska fundacji „Świat na Tak”, Marcin Górski, wicedyrektor Instytutu Rozwoju

Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego, oraz Beata Prądyńska, wicedyrektorka Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ. B. Borusewicz w swym wystąpieniu skupił się na zagadnieniach związanych z finansowaniem Polonii przez polski rząd, aktywnością rodaków w sferze społecznej i politycznej, zwrócił uwagę na ważność ośrodków kultury polskiej za granicą oraz wspomniał o potrzebie szkoleń w zakresie pozyskiwania środków finansowych. Posłanka Kinga Gajewska przedstawiła najnowsze dane statystyczne dotyczące szkół polonijnych za granicą, zwróciła uwagę na problemy związane z ich funkcjonowaniem, np. brak chętnych nauczycieli do pracy, problemy ze znalezieniem środków finansowych, spadającą liczbą osób chcących się uczyć języka polskiego. Prezeska Fundacji „Świat na Tak” zaprosiła do udziału w XVI edycji konkursu „Być Polakiem”, przywołując dotychczasowe edycje, które stały się ważnym czynnikiem integrującym młodzież polonijną mieszkającą w różnych zakątkach świata. Ponadto Joanna Fabisiak podzieliła się swymi pomysłami na społeczne kampanie promujące rozwój Polski i jednocześnie budujące tzw. polską markę w kontekście historycznym oraz współczesnym. Marcin Górski w swojej wypowiedzi kładł nacisk na powiązania tożsamościowe z krajem nauczycieli, a przede wszystkim rodziców dzieci polonijnych. Z kolei Beata Prądyńska zaakcentowała ważność spotkań dzieci polonijnych z Włoch z rówieśnikami z Polski.

Pierwszy dzień zwieńczyły warsztaty dla nauczycielek polonijnych „Edukacja regionalna w nauczaniu języka polskiego za granicą”, w których wziął udział także Zespół WSE UAM, przygotowane przez Małgorzatę Kamińską oraz Mariolę Przekopiak z Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (ORPEG). Każdy uczestnik otrzymał książkę *Polskie tradycje i zwyczaje*, będącą zbiorem scenariuszy zajęć z omawianej tematyki.

Drugiego dnia prezes ROP – Joanna Wesołowska przedstawiła działania i inicjatywy podjęte przez Radę na przestrzeni ostatnich dziecięciu lat. Zaprezentowała szeroką działalność na gruncie edukacyjnym oraz kulturowym, zwracając uwagę na zrealizowane projekty oraz współpracę z licznymi organizacjami rządowymi i pozarządowymi, a także szkołami wyższymi. Następnym punktem były wystąpienia gości, wśród których byli: senator Bogdan Borusewicz – przewodniczący Komisji Łączności z Polakami za Granicą, posłanka Barbara Okuła – przewodnicząca podkomisji ds. promocji polskiej kultury za granicą, posłanka Kinga Gajewska – przewodnicząca podkomisji ds. kształcenia Polaków mieszkających za granicą, Agnieszka Gloria Kamińska – konsul generalna RP w Mediolanie, Bartosz Skwarczyński – konsul RP w Rzymie, Beata Prądyńska – zastępca dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą MSZ, Marcin Górski – zastępca dyrektora Instytutu Rozwoju Języka Polskiego im. św. Maksymiliana Marii Kolbego, Małgorzata Kamińska – wicedyrektor ORPEG ds. Polonijnego Centrum Nauczycielskiego, Joanna Fabisiak – prezes fundacji „Świat na Tak”, Marek Machała – koordynator generalny konkursu „Być Polakiem”, Małgorzata Tomczak – prezes stowarzyszenia – Klubu Nauczycieli Polskich i Polonijnych GNIAZDO PL oraz adiunkci reprezentujący Wydział Studiów Edukacyjnych UAM: Magdalena Barańska, Mikołaj Brenk oraz Konrad Nowak-Kluczyński.

Fot. 1. Konferencja Programowa i Walne Zebranie Rady Oświaty Polonijnej w Rzymie (15.02.2020)

Od lewej w drugim rzędzie: Mikołaj Brenk oraz Konrad Nowak-Kluczyński wraz z Zarządem i członkiniami Rady Oświaty Polonijnej we Włoszech

W swym wystąpieniu pracownicy Wydziału podkreślili, iż obecność przedstawicieli poznańskiego środowiska akademickiego na uroczystościach jubileuszowych jest efektem dotychczasowej aktywności naukowo-szkoleniowej, jaką w ramach zawartego porozumienia o współpracy (z 1 grudnia 2020 r.) realizują jako zespół konsultacyjno-szkoleniowy ds. edukacji polonijnej we Włoszech ze środowiskiem nauczycielek i szkół polonijnych skupionych wokół Rady Oświaty Polonijnej. Przypomnieli, że początkiem współpracy był udział członków Zespołu (M. Brenka oraz K. Nowaka-Kluczyńskiego), w charakterze ekspertów, w Konferencji Programowej i Walnym Zebraniu Rady Oświaty Polonijnej we Włoszech w dniach 15–16 lutego 2020 r., podczas której przedstawiono projekt współpracy Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM z Radą.

Od ponad czterech lat, jak podkreślił Konrad Nowak-Kluczyński, Zespół przeprowadził cykle szkoleń oraz warsztatów dla nauczycielek polonijnych, które z racji obostrzeń sanitarnych przybrały formę on-line. Pierwszy cykl szkoleń odbył się w 2021 r. i obejmował cztery spotkania: 22 lutego 2021 r. – *Czym jest program nauczania i jak go stworzyć?* (dr Mikołaj Brenk), 22 marca 2021 r. – *Książka jako narzędzie w pracy*

pedagoga. O edukacyjnych, wychowawczych i terapeutycznych walorach dziecięcej literatury (dr Konrad Nowak-Kluczyński), 26 kwietnia 2021 r. – *Wykorzystanie coachingu w edukacji* (dr Magdalena Barańska) oraz 17 maja 2021 r. – *Wywoływanie polskich głosek u dzieci dwujęzycznych* (dr Anna Mańkowska). Drugi cykl szkoleń odbył się w 2022 r. i obejmował sześć spotkań: *Projektowanie ćwiczeń i zadań angażujących ucznia – warsztaty* (dr Magdalena Barańska), *Wywoływanie polskich głosek u dzieci dwujęzycznych. Część druga: ćwiczenia ogólnorozwojowe stymulujące rozwój mowy u dzieci* (dr Anna Mańkowska), *Nowinki wychowawcze i ekscentryczne pomysły edukacyjne, czyli warsztat pracy alternatywnego pedagoga* (dr Konrad Nowak-Kluczyński) oraz *Czy historia rzeczywiście jest taka nudna? Nauczanie o dziejach i dzieciństwie narodowym w kontekście wymogów obecnych programów nauczania* (dr Mikołaj Brenk). Zespół zaprosił także do współpracy pracowniczkę Wydziału Studiów Edukacyjnych UAM: dr Katarzynę Forecką-Waśko, która przygotowała warsztat *Na polską nutę – twórcze zabawy muzyczne inspirowane polską tradycją i folklorem* oraz dr Michalinę Kasprzak, która zaprezentowała warsztat *Formy teatralne w edukacji dzieci polonijnych*.

W dniu 8 lutego 2022 r. odbyło się spotkanie Zespołu z Radą, podczas którego został przedstawiony szczegółowy raport² z wyników przeprowadzonych badań wśród nauczycielek polonijnych, uwzględniający następujące obszary badawcze: motywy podjęcia pracy w szkole polonijnej; role nauczyciela w systemie edukacyjnym; wskazania dotyczące bycia „dobrą” nauczycielką; przykłady programów, propozycji autorskich czy rozwiązań alternatywnych włączonych przez nauczycielki do swoich zajęć; organizację zajęć pozalekcyjnych oraz wszelakich aktywności i wydarzeń; zagadnienia i formy atrakcyjne dla uczniów; atrakcyjne zagadnienia i formy zajęć związane z historią i dziedzictwem Polski, mocne i słabe strony podstawy programowej; źródła inspiracji prowadzonych zajęć; zaangażowanie rodziców w życie polonijnej szkoły; otrzymane wsparcie w zakresie sposobów nauczania; uczestnictwo w różnych kursach, szkoleniach czy warsztatach, wskazanie umiejętności, których rozwinięcie pomogłoby lepiej wykonywać zadania nauczycielki, potrzeby w zakresie szkoleń. Wymienione obszary, jak zauważył Mikołaj Brenk, stały się fundamentem dla wydania rekomendacji dla szkół polonijnych we Włoszech.

Zespół był także organem doradczym przy tworzeniu projektów programów wychowania oraz nauczania języka i kultury polskiej w przedszkolach oraz społecznych szkołach polonijnych we Włoszech. W latach 2020–2021 jednaście nauczycielek ze szkół polonijnych we Włoszech stworzyło dwa programy wychowania i nauczania, których głównym celem było ujednolicenie pracy nauczycieli zarówno pod kątem organizacyjnym, jak i proponowanych treści kształcenia i wychowania. Autorki programu podjęły próbę przygotowania materiałów dostosowanych do wymogów edukacji polonijnej, uwzględniających warunki pracy, potrzeby i możliwości uczniów oraz nauczycieli pracujących w przedszkolach, ludotekach i szkołach polonijnych we Włoszech. W 2022 r.

² Zob. M. Barańska, M. Brenk, A. Mańkowska, K. Nowak-Kluczyński, *Raport z wyników badań przeprowadzonych wśród nauczycielek polonijnych we Włoszech w 2020 roku* (maszynopis).

M. Barańska, M. Brenk, A. Mańkowska i K. Nowak-Kluczyński włączyli się w prace konsultacyjne nad programami „Podróż po włoskich drózkach na małych polskich nóżkach – program wychowania i nauczania języka i kultury polskiej dla przedszkoli polonijnych we Włoszech”, których autorkami są Małgorzata Telakowska, Magdalena Tabor-ska, Joanna Wesołowska, Karolina Kowalcze-Franiuk, Agnieszka Kluzek³ oraz „Podróż po włoskich drogach na większych polskich nogach – program nauczania języka polskiego i wiedzy o Polsce dla dzieci w wieku szkolnym (6–12+), uczniów polonijnych szkół społecznych we Włoszech”, autorstwa Agnieszki Kluzek, Karoliny Kowalcze-Franiuk, Agaty Szklanny, Doroty Maciejak, Aleksandry Urbanowskiej, Katarzyny Wieszczezyńskiej-Tini, Agaty Jankowskiej, Krystyny Renaty Olszewskiej⁴. Programy te stanowią fundament ujednolicenia sposobów pracy nauczycielek zarówno pod kątem organizacyjnym, jak i proponowanych treści kształcenia oraz wychowania. To bogata propozycja różnorodnych materiałów oraz całościowej obudowy metodycznej – jak napisał Zespół w komentarzu do programów:

Autorki na pierwszym miejscu stawiają dwu- lub wielojęzycznego ucznia, mając świadomość jego edukacyjnych potrzeb [...]. Koncepcje oraz podstawy teoretyczne skupiające się na statusie języka polskiego w szkole polonijnej, profilu ucznia polonijnego jako dziecka dwujęzycznego i dwukulturowego czy zagadnieniu bajkoterapii, uzmysławiają czytelnikom potrzebę edukacji polonistycznej dzieci dwujęzycznych. Jasno i klarownie ukazują kolejne przystanki w edukacyjnej podróży, które wymagają większego zaangażowania nie tylko ze strony nauczycielek, ale także rodziców [...]. O wartości programów świadczy także wieloletnie zaangażowanie Rady Oświaty Polonijnej we Włoszech w konsultacje i spotkania ze specjalistami w zakresie rozwoju oraz edukacji dzieci, m.in. językoznawstwa, glottodydaktyki, logopedii, psychologii oraz edukacji i terapii pedagogicznej⁵.

Od 2020 r. Zespół prowadzi badania naukowe w zakresie szeroko pojętej edukacji polonijnej w perspektywie historycznej oraz społeczno-edukacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem włoskich szkół. Członkinie i członkowie Zespołu są współredaktorami wydanej w 2020 r. książki *Polonia i Polacy za granicą. Kulturowe i edukacyjne obszary badań i doświadczeń*⁶, będącej pokłosiem zorganizowanej międzynarodowej konferencji naukowej „Polonia i Polacy za granicą” odbywającej się w dniach 4–5 kwietnia 2019 r. w murach Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Podczas wystąpienia

³ Zob. A. Jankowska, K. Kowalcze-Franiuk, J. Wesołowska (red.), *Podróż po włoskich drózkach na małych polskich nóżkach. Program wychowania i nauczania języka i kultury polskiej dla przedszkoli polonijnych we Włoszech*, Warszawa 2024.

⁴ Zob. A. Jankowska, K. Kowalcze-Franiuk, J. Wesołowska (red.), *Podróż po włoskich drózkach na większych polskich nogach. Program wychowania i nauczania języka polskiego i wiedzy o Polsce dla dzieci w wieku szkolnym (6–12+), uczniów polonijnych szkół społecznych we Włoszech*, Warszawa 2024.

⁵ Zob. M. Barańska, M. Brenk, A. Mańkowska, K. Nowak-Kluczyński, *Komentarz do projektów programów wychowania oraz nauczania w przedszkolach i szkołach polonijnych we Włoszech z dnia 12 grudnia 2022 roku* (maszynopis).

⁶ Zob. A. Boroń, J. Gulczyńska, M. Barańska, M. Brenk, A. Mańkowska, K. Nowak-Kluczyński (red.), *Polonia i Polacy za granicą. Kulturowe i edukacyjne obszary badań i doświadczeń*, Poznań 2020.

Fot. 2. Zespół Konsultacyjno-Szkoleniowy podczas obrad międzynarodowej konferencji jubileuszowej (26.10.2024)

Od lewej: Agata Jankowska – członkini zarządu ROP, Mikołaj Brenk, Magdalena Barańska, Jaonna Wesołowska – prezes ROP, Konrad Nowak-Kluczyński

zwrócono uwagę na fakt, iż dotychczasowe wyniki badań przedstawiane były na wielu konferencjach naukowych w Polsce i za granicą, jako Zespół, a także indywidualnie, promując tym samym Wydział Studiów Edukacyjnych UAM jako jednostkę zaangażowaną i świadomą nie tylko krajowych, ale i światowych potrzeb edukacyjnych.

Kończąc wystąpienie, w imieniu Zespołu Konsultacyjno-Szkoleniowego ds. Edukacji Polonijnej we Włoszech list gratulacyjny odczytała Magdalena Barańska:

Z okazji dziesiątej rocznicy powstania Rady Oświaty Polonijnej składamy Paniom najserdeczniejsze gratulacje i wyrazy uznania za dekadę owocnej działalności na rzecz edukacji środowiska polonijnego we Włoszech.

Wasza praca na rzecz wspierania ośrodków edukacyjnych, zakładania nowych placówek oraz integracji polonijnych środowisk stanowi bezcenny wkład w zachowanie i rozwój polskiej kultury, języka i tradycji poza granicami kraju. Dzięki Pań zaangażowaniu i personalnej sile Rady, polskie dzieci i młodzież z całej Italii mają szansę na edukację w języku ojczystym, a nauczycielki i animatorki oświaty zyskują cenne wsparcie w postaci szkoleń i konsultacji, które umożliwiają im skuteczniejszą pracę. Zasluguje to na podziw i szacunek.

Jubileusz ten potwierdza, że Rada Oświaty Polonijnej skutecznie realizuje swoją misję, budując mosty pomiędzy polskimi szkołami społecznymi oraz rozwijając współpracę na rzecz przyszłych pokoleń. To nie tylko sukces organizacyjny, ale również dowód na to, jak ważna i potrzebna jest Pań działalność dla polskiej społeczności we Włoszech.

Niech ten piękny jubileusz będzie okazją do podsumowania dotychczasowych sukcesów oraz inspiracją do dalszych działań. Życzymy, aby współpraca między Radą a środowiskiem polonijnym przynosiła coraz to nowe owoce. Niech entuzjazm i pasja, które towarzyszyły Pańom przez ostatnie 10 lat, wciąż towarzyszą Wam w codziennych wysiłkach⁷.

Po wystąpieniach gości nastąpiła prezentacja projektów ROP przez Agatę Jankowską, współzałożycielkę i członkinię zarządu ROP, oraz Karolinę Kowalcze-Franiuk, współzałożycielkę Centrum Edukacji Bratanki oraz Polskiej Ludoteki w Genui. To m.in. projekt Wędrująca Księga: „Podaj dalej... Droga do Niepodległości”, którego zadaniem było uczczenie 100-lecia niepodległości Polski (pomysłodawcą jest grupa nauczycielek polonijnych: Anna Smolińska i Dorota Maciejak z Sobotniej Szkoły Kultury i Języka Polskiego w Lago Patria oraz Joanna Wesołowska ze Szkoły Kultury i Języka Polskiego w Padwie) czy Olimpiada Kulturowo-Językowa dla polonijnych uczniów z całych Włoch, której celem było zainteresowanie młodzieży zarówno językiem polskim, jak i szeroko pojętą polską kulturą i historią, sprawdzenie wiedzy zdobytej w szkołach polonijnych, rozszerzenie zakresu i podniesienie poziomu wiedzy uczniów o Polsce, spędzenie w rodzinnej atmosferze chwil poświęconych poszukiwaniom ciekawostek o Polsce oraz pogłębieniu wiedzy o Warszawie ze szczególnym uwzględnieniem Zamku Królewskiego. Wspomniano o projekcie „Kompedium nauczyciela – psychologiczne i pedagogiczne aspekty pracy”, który był realizowany w ramach programu Erasmus+ czy kampanii społecznej „Mamo, Tato, podarujcie mi język polski”, który promuje język polski we Włoszech oraz ukazuje korzyści płynące z dwujęzyczności i dwukulturowości, podkreślając rolę rodziców w przekazywaniu dzieciom języka ojczystego oraz znaczenie szkół polonijnych w tym procesie. Zakończeniem tej części programu był uroczysty obiad w Domu Polskim.

Drugi dzień obchodów Jubileuszu zakończyły uroczystości w Ambasadzie RP w Rzymie, gdzie zebranych gości konferencji przyjął ambasador Ryszard Schnepf wraz z rodziną. Podczas spotkania zasłużonym nauczycielkom polonijnym wręczono państwowe odznaczenia przyznane przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę (Złoty Krzyż Zasługi) oraz resortowe przyznane przez Ministra Edukacji Narodowej (Medal Komisji Edukacji Narodowej) za zasługi w popularyzowaniu polskiej kultury i tradycji językowych oraz za działalność polonijną. Odznaczenia wręczyli – ambasador Ryszard Schnepf oraz konsul generalny RP w Rzymie, Bartosz Skwarczyński. Od 2021 r. Rada Oświaty Polonijnej we Włoszech organizuje konkurs „Bursztynowa Kreda” dla najlepszego nauczyciela polonijnego we Włoszech. Tym sposobem Rada Oświaty Polonijnej docenia wyjątkowych nauczycieli, którzy z pasją przekazują polską kulturę i język dzieciom mieszkającym we Włoszech. Tegoroczną laureatką została Agnieszka Zaręba – nauczycielka z Polskiej Ludoteki w Genui. Uroczystość ubogaciły występy uczennic i uczniów ze szkół polonijnych oraz zespołu folklorystycznego „Lajkonik Padewski” pod kierownictwem Ireny Ludwiki

⁷ Zob. List gratulacyjny Zespołu Konsultacyjno-Szkoleniowego ds. Edukacji Polonijnej we Włoszech z dnia 25 października 2024 r.

Czopek-Zanovello, który poprzez interpretację tańców narodowych i przyspiewek ludowych podtrzymuje i krzewi kulturę, tradycję oraz folklor polski.

Trzeciego dnia w Domu Polskim Jana Pawła II w Rzymie odbyły się warsztaty dla nauczycielek z tańca ludowego oraz szkolenie „Program nauczania drogowskazem w szkole polonijnej”, które poprowadziły Małgorzata Kamińska oraz Mariola Przekopiak. Zamknięcia jubileuszowej konferencji dokonała prezes ROP – Joanna Wesołowska, dziękując wszystkim nauczycielkom z całej Italii i zaproszonym gościom za przybycie oraz życząc wszystkim zebranym kolejnego jubileuszowego spotkania.

Udział dr Magdaleny Barańskiej, dra Mikołaja Brenka oraz dra Konrada Nowaka-Kluczyńskiego w Międzynarodowej Jubileuszowej Konferencji z okazji 10. Rocznicy powstania Rady Oświaty Polonijnej we Włoszech stanowił możliwość podsumowania dotychczasowych inicjatyw oraz wymiernych efektów współpracy pomiędzy Wydziałem Studiów Edukacyjnych UAM a Radą Oświaty Polonijnej, a także wyznaczenia kolejnych perspektyw badawczych oraz celów i nowych płaszczyzn aktywności na gruncie kulturowo-edukacyjnym. Wystąpienie oraz głos w dyskusji stanowiły cenną wymianę spostrzeżeń i potrzeb oraz doprecyzowania priorytetów działalności szkół polonijnych we Włoszech składających się na kontynuowanie współpracy, a z kolei czynny udział w warsztatach umożliwił poszerzenie umiejętności dydaktycznych. Ponadto obecność Zespołu na jubileuszowej międzynarodowej konferencji była okazją do zdobycia kolejnych kontaktów naukowych o charakterze międzynarodowym.